

та у районі 23% опитаних часто перебувають у стані нервового виснаження. На спосіб життя молоді людини мають найбільший вплив такі чинники, як сім'я, релігія, ЗМІ.

Майже визнати: наступні тенденції:

1. **Міське життєве становище** безпосередньо впливає на свідомість родини щодо збереження здоров'я дорослих, особливо їх діагностування та необхідності лікування.
2. **Високий** респондентів щодо наявності у них хвороб, які їх турбують майже однаково як у дівчат, так і у хлопців: головний біль, слабкість, нежить. Помітні відмінності хвороб на тлі поселення. Старшокласників сільської місцевості часто турбують зубні хвороби. Проблеми з зором мають приблизно 13% опитаних.
3. **Частота госпіталізацій** опитаних суттєво не залежить від статі респондентів, а також від типу поселення.
4. **Рівень** споживання молоддю овочів та фруктів, риби та м'яса низький, так як третина респондентів, які проживають у містах, відчувають потребу у щоденному споживанні овочів та риби. Відсоток респондентів сільської місцевості, у яких не вистачає в раціоні овочів та фруктів менший. У сільському раціоні бракує рибних продуктів набагато більше, ніж у респондентів міст.
5. **Десь** багато (1/3 опитаних) часто перебувають у нервовому напруженні, майже 2/3 - інколи перебувають у пограничному психічному стані.
6. **Молодь** здебільшого вважає, що на здоров'я людини більшою мірою впливає екологія. Хоча важливий вплив мають такі чинники як харчування, проблеми у сім'ї, невідповідна віку навчальна програма.
7. **Спосіб** життя молоді людини формується під впливом сім'ї. Релігія та ЗМІ також мають значний вплив, окрім лікарів та шкільних психологів,

які набрали малий відсоток відповідей респондентів.

8. Загалом, молодь (80%) задумуються над здоров'ям, а також над здоровим способом життя.
9. Рівень обізнаності сільської молоді істотно поступається інформованості опитаних у містах;

Література

1. Даценко І.І, Денисюк О.Б. Долошицький С.Л., Пластунов Б.А., та ін. Сучасні проблеми гігієни навколишнього середовища. Львів, 1997, - 136 с.
2. Жизнедеятельность семьи: Тенденции и проблемы / Отв. ред. А.И. Антонов. - М.: Наука, 1990. - 128 с.
3. Здоровье и окружающая среда. Пер. с англ. А.С. Долецкого. Предисл. Г.И.Сидоренко/ Под ред. Дж.Ленихена, У Флетчера. - М.: Мир, 1979 - 232 с.
4. Є Копыт Н.Я., Скворцова Е.С. Алкоголь и подростки. М., "Медицина" 1984.
5. Кудрявцева Е.Н. Здоровье человека: понятие и реальность // Общественные науки и здравоохранение. - М.: Наука, 1987. - С. 32-48.
6. Лисицын Ю.П. О создании общей теории медицины и ее значения для здравоохранения // Здравоохран. Рос. Федерации. 1985. №10.
7. Лисицын Ю.П. Сахно А.В. Здоровье человека - социальная ценность. - М.: Мысль, 1989. - 270 с.
8. О.Г. Антонова-Турченко, Г.В. Св'ятенко та ін. - К.: Укр-й ін-т соц. д-нь, 1998, - 135 с.
9. Семья и здоровье. Обзорная информация. Выпуск 2, - Москва: ВНИИМИ, 1998.
10. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. /Під заг. ред. Ю.В.Воронянка, В.Ф. Москаленка. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 680 с.
11. Сущностная характеристика понятия "здоровье" и некоторые вопросы перестройки здравоохранения. Обз. инф-ция. Выпуск 5. Москва: ВНИИМИ, 1988.

Л.Г. Кудрик

ДУМКА – РУШІЙ ЕВОЛЮЦІЇ ЛЮДИНИ

У статті подано уявлення про силу думки як початкового фактора світобудови і найголовніший чинник удосконалення людини в історико-філософському аспекті і з погляду сучасності.

Показано, що думка – самостійна сутність тонкого плану, яка живе за власними законами і є первинною щодо матеріального світу. Оволодіти психічною енергією – енергією свідомості і думки, досягти контролю над думками – життєво необхідне завдання сучасної людини.

В статье рассматриваются представления о силе мысли как определяющего фактора мироздания и главного фактора усовершенствования человека в историко-философском аспекте и с точки зрения современности.

Показано, что мысль – самостоятельная сущность тонкого плана, которая живет за собственными законами и является первичной относительно материального мира. Овладеет психической энергией – энергией сознания и мысли, достичь контроля над мыслями – жизненно важное задание современного человека.

The article deals with a conception of the strength of mind as a determinant factor of the universe and also of man's improvement from the viewpoints of historical and present-day philosophical aspects.

The author shows that idea is a delicate independent entity existing according to its own laws and is primary with reference to the world of matter. To acquire psychological energy which the energy of consciousness and thought, to reach the level of self controlling ideas is a vitally necessary man's task in the modern world.

Англійський філософ Нового часу Ф.Бекон уподібнював розум людини до кривого дзеркала, котре, відображаючи промені яких-небудь предметів, ще примішує до них свою власну природу, тобто так чи інакше спотворює реальність, все уявляє собі за власними масштабами.

І подібних думок багато в історії філософії: алегорія печери у Платона (більшість людей – це в'язні ілюзорного матеріального світу, що сидять у печері все своє життя і бліді печерні тіні сприймають за

єдину істинну реальність); вчення В.Вернадського про ноосферу і визначальну роль розуму, свідомості у її становленні (яка свідомість людства, наскільки коректно, адекватно вона відображає дійсність у своїх тонких внутрішніх структурах, – такі прояви людини в природі, така земна ноосфера [9]) та ін.

Проблема думки як найважливішого чинника удосконалення людини стара, як світ. Її знаходимо у найдавніших релігійних і філософських системах, зокрема давньоіндійських, серед яких особливо виділяються йога і буддизм.

Думка лежить біля витоків наших дій і слів. Тому у всіх йогічних традиціях практикуючого орієнтують на вкрай обережне, уважне ставлення до своїх думок, ретельний контроль мислительної діяльності та очищення емоційної сфери. У вченні йоги можна виділити такі „правила чистого мислення”: Необхідно звільнити розум від забобонів і упереджених гадок; Викорінити думки про власні права,; Нікому не докоряти і нікого не осуджувати; Завжди думати про людей тільки добре,; Постійно перебувати у радісному стані розуму; Не „високомудрствувати” про себе,; Відмовитися від порожніх мріянь [7, с.36].

У Восьмиарусному Шляху Будди, який веде до Нірвани, однією з найважливіших сходинок є „правильна думка”, яку необхідно спрямувати у вірне русло, направивши її, „як лучник стрілу”. Компендіум буддиської мудрості „Дхаммапада” дає, зокрема, такі рекомендації щодо оволодіння думкою: „Хай мудрець стереже свою думку, яка важко піддається осягненню, вкрай витончена, спотикається де завгодно. Стережена думка приводить до щастя. Ті, хто загнздають свою думку, яка блукає вдаліні, бредє наодинці, безтілесну, приховану в серці, – звільняться від Мари” [5, с.10].

Дуже важлива сторінка в осмисленні природи думки написана О. і М. Реріхами. Їх беззаперечна заслуга в дослідженні й описі феномена психічної енергії – енергії свідомості й думки – визнана в сучасній науці. Так, у релігієзнавчому словнику стверджується, що „в книгах Живой Етики вперше подано різнобічне висвітлення природи думки і психічної енергії та наведено методи раціонального підходу до їх вивчення” [6, с.117].

У вченні Живой Етики сказано, що думка – це жива істота, що має свій колір, форму та інші параметри, і вона може бути зафіксована на фотографіях (т. зв. кирліанівський ефект) або побачена оком людини, що розвинула в собі відповідні здібності (сенситивом, екстрасенсом). Думка – це істота тонкого плану, житель Світу Вогненного (у термінології Агні-Йоги), це особливий вид енергії, яка живе за своїми власними законами, відмінними від законів матеріального світу. Для думки не існує просторових і часових перешкод, вона – поза простором і часом. Народна мудрість зафіксувала це у загадці: „Що в світі найшвидше? Думка”.

Як сутність тонкого плану, думка не може бути знищена. Їй можна хіба що протиставити подібну ж істоту більшого потенціалу. Думка сильна, яскрава, послана з левною метою, створює у лептонному полі енергоінформаційний згусток, польову істоту, програму у вселенському метакомп'ютері, яка саморозвивається, – мислеобраз, який прагнутиме здійснити вкладену у нього ідею. Ці мислеобрази живуть сто-

літтями і тисячоліттями, очікуючи виконавців закладених у них програм [11, с.138; 8, с.58].

Але не тільки сильні і яскраві думки мають відчутну дію. Думки слабкі, неясні і туманні дуже шкідливі. За своїми наслідками вони набагато шкідливіші, аніж викиди отруйних газів техногенних виробництва, бо породжують жахливу духовну руйнацію, отруюють навколоремний простір. Вони посилюють одну, створюючи величезні резервуари деструктивної сили. Нагромаджена ними негативна енергія, не знаходячи собі застосування у творчій діяльності, падає на голови людства у вигляді різноманітних лих: епідемій, повеней, голоду, землетрусів, війн, катастроф тощо. Дуже глибокими у цьому контексті є розмірковування п. Б.Давида про духовні причини Сквиливської трагедії у Львові [4]. У статті показано, що винними є всі ми: кожен мешканець Львова, України, Європи, планети...

Думка не знає кордонів. Житель, скажімо, Америки, подумав про щось погане, і це сталося на Україні, або навпаки. Наприклад, якась людина подумала про самогубство, але не вчинила його, зате на іншому кінці планети інша людина у пригніченому стані сприйняла цю думку, і вона стала останньою краплею у чаші терпіння, остаточним поштовхом до того, щоб звести рахунки з життям. Таким чином, людина, що думала про самогубство, стала вбивцею іншої людини. Таких незримих вбивств, згвалтувань, крадіжок та інших тяжких злочинів здійснюється набагато більше, ніж видимих, і багато з нас винні, навіть не підозрюючи про це. Все, що існує на ментальному плані, повинно коли-небудь здійснитися на фізичному. Тому Христос наголошував, що кожен, хто тільки подумав про перелюб, той уже согрішив у серці своїм [Мт., 5:28], і відповідальність за це така ж, як і за вчинок.

Жодна істота не може мислити і діяти, не впливаючи на оточення. У Космосі діє закон притягування подібного подібним. Думки групуються за своїм змістом, відштовхуючи відмінні від них і притягуючи подібні. Кожна окрема думка здається незначною, але, зібравшись разом, думки стають великою силою – творчою або руйнівною. Всі біди людства є наслідком його негативного мислення. Людина не може отримати назад щось краще від того, що вона посилає у простір. Ще один мудрий закон проголошує: що посієш, те й пожнеш. Цей закон сіяння і жнив відображений не тільки у східному понятті “карма”, він чудово представлений у християнстві: “Не обманюється – Бог осміяний бути не може. Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне” [Гал., 6:7]. І якщо ми говоримо про пекло на землі, то самі є співучасниками і винуватцями цього пекла.

Кожна людина вразлива щодо думки. Але слід пам'ятати, що розум притягує ті думки, які відповідають його звичайній діяльності, тій частоті вібрацій, на яку він звичайно настроєний. Якщо людина займеться саморефлексією, самопогляданням і спробує проаналізувати зміст власної свідомості, то вона зможе прийти до таких (або подібних) висновків: мої думки далеко не завжди такі чисті і моральні, якими б я хотів їх бачити; я не керую своїми думками, а вони, мов настирливі мухи, самі “лізуть у голову”... Стає зрозуміло, яке складне і важливе завдання – контроль над думками.

троє в Ім'я Моє зібрані, – там Я серед них” [Мт., 18:20]. Цілеспрямована думка великої кількості людей може творити чудеса (ще святий Августин наголошував, що немає чудес – є тільки закони, яких ми поки що не пізнали): підсилена в сотні і тисячі разів, вона здатна змінити не тільки долю народу, але й долю планети, і навіть хід небесних світил!..

Саме на розумінні цих закономірностей базується започаткована в Україні людьми доброї волі (жертвами Чорнобильського катаклізму) міжнародна щорічна акція „Спасенна планета”, яка може стати – за умови прилучення до неї якнайбільшої кількості землян – однією з дієвих форм спільного впливу людства на гармонізацію ноосфери Землі – практичного моделювання майбутнього [12].

Не може бути здорового способу життя без розуміння людиною свого місця у Всесвіті і свого істинного призначення (а це постійна еволюція, пізнання і творчість – співтворчість з Богом). У самопізнанні і вмінні керувати собою – своєю думкою – полягає сьогодні найважливіше завдання еволюційного розвитку людини.

Література

1. Агни-Йога: В 3-х т. – Самара, 1992.
2. Белые Т. и А. Тайная Доктрина дней Апокалипсиса. Универсальные основы эзотерических знаний. – Киев-Москва, 2003. – 304 с.

3. Біблія.
4. Давид Б. ”І заплавав Христос...” // Вірую. – Число 3. – Серпень 2003. – С.3.
5. Дхаммапада / Пер. с пали. – Рига, 1991. – 103 с.
6. Жива Етика (Агни-Йога) // Релігієзнавчий словник / За ред. Колодного А. і Лобовика Б. – К., 1996. – С.116-117.
7. Кандыба В.М. Мировой опыт духовного саморазвития. Энциклопедия духовной самореализации – СПб., 2003. – 447 с.
8. Клизовский А. О мысли // Основы миропонимания новой эпохи. – Т.1. – Рига, 1991. – С. 43-69.
9. Кудрик Л.Г. Свідомість як визначальний фактор становлення ноосфери // Імідж сучасного педагога. – № 5-6. – 2003. – С.15-19.
10. Кудрик Л.Г. „Хто стереже свої уста, той зберігає свою душу...” // Українська мова та література. – Число 13. – Квітень 2002. – С. 3-12.
11. Сан Лайт. Энергия мысли. Искусство созидательного мышления. – СПб., 2003. – 158 с.
12. Сирота Л. Акція „Спасенна планета” // Науковий світ. – № 4. – Квітень 2001. – С. 26-28.
13. Сковорода Г. Пізнай в собі людину. – Львів, 1995. – 528 с.

А.В. Магльованій, О.Б. Дуліба, О.О.Новицький

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОЛЕ ЗДОРОВ'Я

В науковій статті представлено погляд на проблему оцінювання, підтримки і, що важливіше, формування здоров'я людини. Показано, що проблема формування здоров'я людини значно ширша, ніж це розуміє сучасна наука, і вона не стосується суто медицини.

Висвітлено власне бачення, відповідно до запропонованої раніше концепції здоров'я, виділено складові здоров'я всебічно розвиненої особистості, намічена структура компонентів кожного з них, розроблена блок-схема структури здоров'я, яка являє собою ієрархічно розгалужене дерево, що включає щонайменше п'ять рівнів. Подані власні визначення здоров'я та його статусів згідно з розглянутою вище структурою здоров'я.

В науковій статті представлений взгляд на проблему оцінки, підтримки і, що важливіше, формування здоров'я людини. Показано, що проблема формування здоров'я людини значно ширша, ніж це розуміє сучасна наука, і вона не стосується суто медицини.

Показано личное видение предлагаемой ранее концепции здоровья, выделены составные здоровья всесторонне развитой личности, намечена структура компонентов каждого из них, разработана блок-схема структуры здоровья, которая представляет собой иерархично разветвленное дерево, которое включает как минимум пять уровней. Представлены собственные определения здоровья и его статусов в соответствии с рассмотренной структурой здоровья.

In scientific paper to elucidate problem to appraise, support and the main – to form of humans. To show, that problem of forming of humans most than

it's to understand modern science, and this is not only problem of medical.

To elucidated one's own opinion according to propose early of health's conception, to determined of component parts of health all-round develop human, to nominated structure of each components, developed bloc-chart of health's structure, which is the tree of hierarchy, and included not less that the five levels. To proposed the one's own definition of health and it's statuses according to health's structure which was seen before.

Не викликає сумніву той факт, що проблема взаємозв'язків організму та особистості є найскладнішою серед проблем, пов'язаних з формуванням гармонійно розвиненої особистості. Своєю чергою, гармонійно розвинена особистість апіорі вважається здоровою. Згідно з визначенням Г. Стеріста, “здоровою можна вважати людину, що відрізняється гармонійним фізичним та розумовим розвитком і добре адаптована до оточуючого фізичного та соціального середовища” [1; 2]. Саме здорова людина в стані повністю реалізувати свої фізичні та розумові здібності і виконати своє соціальне призначення.

Останнім часом розвивається прогресивна ідея усвідомлення необхідності формування, підтримки та розвитку всіх трьох сторін здоров'я: фізичної, психічної й соціальної. Ця ідея Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ) є особливо актуальною для країн, у яких погіршуються демографічні показники приросту населення. Сьогодні в Україні є вже відчутною загрозлива тенденція погіршення основних демографічних показників: смертність перевищила народжуваність, падає середня тривалість життя,